

הדרישה מאיראן: שגרי כוחות ללבנון כדי להילחם בישראל

11.10.2024 | ד"ר יוסי מנשרוף

בשיח התקשורת באיראן מאז חיסול נסראללה עולות יוזמות מצד גורמים שונים שמבקשים לשגר כוח שיסייע למאמצי הלחימה של חיזבאללה נגד ישראל. המשטר האיראני בולם את היוזמות האלו, כפי הנראה, משום שהוא יודע שהנזק שהצעד יגרור עולה על התועלת שיכולה לצמוח ממנו. **האם איראן תשגר כוחות ללבנון לחימה נגד ישראל?**

הקשר האידיאולוגי והרגשי עם נסראללה

מאז חיסול מזכ"ל חיזבאללה, חסן נסראללה, וביחד עמו מפקד כח קדס בלבנון, עבאס נילפרושאן, ב-27 בספטמבר, עולות באיראן יוזמות מצד חוגים במשטר ובקרב הבייס החברתי שלו, שקוראות לרפובליקה האסלאמית של איראן לשגר כוח מתנדבים ללבנון כדי לסייע לחיזבאללה בשעתו הקשה.

המהלומות חסרות התקדים שישראל מנחילה לחיזבאללה מציבות לא רק את ארגון הטרור בשעתו הקשה אלא גם מציבות את איראן במצב בעייתי. הזירה הלבנונית בכלל, וחיזבאללה בפרט, הם הדגם המוצלח ביותר של ייצוא המהפכה האסלאמית, וחיזבאללה הוא "היהלום שבכתר" במערך השלוחים שאיראן הקימה וטפחה מאז ראשית שנות השמונים. מעבר לכך שחיזבאללה משמש נדבך אסטרטגי חשוב בתפיסת הביטחון הלאומי של איראן, לרבים בקרב המשטר האיראני היה קשר אידיאולוגי-רגשי עם נסראללה, שהתפתח לאורך שנים ארוכות. הקשרים האלו צמחו כשנסראללה למד בסמינרים הדתיים במרכז הרוחני המוביל באיראן, בעיר קום, עוד במחצית השנייה של שנות השמונים, קודם למינויו של נסראללה למהיג חיזבאללה, עבאס מוסווי, ב-1992 בידי צה"ל.

מאז, היחסים האישיים עמו צברו תאוצה, וקבלו דחיפה לאור שיתוף הפעולה ההדוק שלו עם מפקד כח קדס, קאסם סולימאני, שנכנס לתפקידו ב-1998, ההישג חסר התקדים של נסראללה ב-2000 עם הסגת צה"ל מדרום לבנון, והתברגותו כמפקד בכיר במערך השלוחים של איראן, שהתחדד עוד יותר בעקבות חיסול סולימאני ע"י ארה"ב ב-2020.

"איראן אינה יכולה להיות אדישה לנוכח המהלומות שסופג חיזבאללה"

בהתאם לכך, היה זה דווקא איתאללה מוחמד חסן אח'תרי (יליד 1939) שהציע למשטר ב-28 בספטמבר, יום לאחר חיסולו של נסראללה, לשגר כוח מתנדבים ללבנון ולגולן הסורי. אח'תרי, ידוע כאחד מאבותיו המייסדים של חיזבאללה, לאחר שמילא תפקיד בכיר בביסוס וטיפוח הארגון כשכיהן כשגריר איראן בסוריה בשנים 1986-1997. כיום, הוא מכהן כראש "הוועדה לתמיכה במהפכה האסלאמית של העם הפלסטיני", הכפופה ללשכת הנשיא באיראן, ואשר קמה מכוח

קמה "חוק התמיכה במהפכה האסלאמית של העם הפלסטיני" שאושר בפרלמנט האיראני ב-1990 במטרה לקדם את התמיכה במאבק הפלסטיני נגד ישראל. אח'תרי הסביר שאיראן אינה יכולה להישאר אדישה אלא חייבת לקחת חלק בלחימה עצמה, ולכן עליה לשגר ללבנון ולגולן הסורי כוחות של צעירים מתנדבים למלחמה נגד ישראל.

גם בסיג' הסטודנטים, שמהווה מרכיב חשוב בבייס החברתי של המשטר באיראן, פתח ברשתות החברתיות חשבונות לרישום אזרחים לשיגור ללבנון, לצידם, ב-30 בספטמבר הגיעה קבוצת תלמידי דת ותושבי מהעיר קום אל שד"ת בטהראן ודרשה מהמשטר לשגרם ללחימה בלבנון. בהתאם לכך, הכריז מוחסין רפיקדוסת, ממקימי משמרות המהפכה, שאינו מחזיק כיום בתפקיד כלשהו במשטר, בראיון לתקשורת ב-3 באוק' שאופציית שיגור כוחות צבאיים ללבנון ולגולן הסורי נמצאת על השולחן של מקבלי ההחלטות באיראן.

המשטר מרסן את היוזמות לשיגור כוחות ללבנון ולגולן הסורי

ואולם, עד מהרה, הבהירו שלטונות איראן שאין בכוונתם להיענות לקריאות האלו. עוד ב-30 בספטמבר הצהיר דובר משרד החוץ האיראני, נאצר כנעאני, שטהראן לא תשגר כוחות מתנדבים ללבנון, והסביר שלבנון מחזיקה ביכולות להגן על עצמה. גם סגן מפקד משמרות המהפכה, מוחמד רצ'א נקדי, הוסיף ב-6 באוק', שטהראן לא מתכוונת לשגר כוחות ללבנון והסביר שמפקדי חזית ההתנגדות לא מסרו שיש להם מחסור בכ"א, ולכן לא העלו בפני איראן דרישה כזו. בכיר בהנהלת הסמינרים הדתיים באיראן הסביר בראיון תקשורתי ב-6 באוק' גם הוא שנוכחות פיזית מצד גורמים איראנים בלבנון לא תהיה מועילה בעת הנוכחית ולכן אין לשגר מתנדבים ללבנון אלא אם וכאשר מנהיג איראן ח'אמנהאי יאשר זאת.

בשנה החולפת, בעקבות החיסולים שיוחסו לישראל נגד בכירים בכח קדס, ובראשם חסן מהדוי, מפקד כח קדס בסוריה ובלבנון, הוביל ח'אמנהאי תמורה משמעותית באסטרטגיה הביטחונית של איראן. במסגרת זאת, הוא החליט לתקוף באפריק את ישראל באופן ישיר באמצעות טילים בליסטיים, טילי שיוט וכטב"מים. בראשית אוקטובר, הוא הוביל שוב מתקפה ישירה נגד ישראל, שהורכבה הפעם מכ-200 טילים בליסטיים. עד אז, במשך עשרות שנים העדיפה איראן לתקוף ברוב מוחץ של התגוששות רבת השנים נגד ישראל, לתקוף אותה באופן עקיף, באמצעות מערך השלוחים שטפחה. קודם לכן, במחצית השנייה של העשור הקודם, ח'אמנהאי כבר שלח לשדה הקרב בסוריה ובעיראק אלפי לוחמים מכח קדס, צבא איראן, ואף משטרת איראן והבסיג', למלחמה נגד דאעש, שהיה איום קיומי נגד איראן. עם זאת, השינוי שח'אמנהאי מוביל אינו מוחלט והוא אינו כולל שיגור לוחמים למאבק ישיר נגד ישראל. עולה הרושם, שח'אמנהאי מודע שמהלך כזה יציב את איראן באופן מוחלט בקדמת הבמה בלחימה נגד ישראל, וידחוף את ישראל לבצע מתקפות משמעותיות בשטח איראן. זאת, מעבר להימור המסוכן שכבר לקח ח'אמנהאי במתקפת הטילים האחרונה שלו, שמעניקה לישראל הזדמנות פז להכות באיראן באופן נמרץ, תוך שהיא נהנית מלגיטימציה רבה בזירה הבינ"ל.

יתרה מכך, שיגור לוחמים יותיר את איראן חשופה למתקפות קרקעיות ואחרות, כפעולות גמול מצד ישראל. ח'אמנהאי, שהמשטר האסלאמי בכללותו, ותוכנית הגרעין במיוחד, הם מפעל חייו, לא ירצה להעמידם בחומרת סיכון גבוהה. ברקע לדברים, חשוב לציין את הדאגה הרבה שמעלים הרפורמיסטים באמצעות העיתונים שלהם, מאפשרות שח'אמנהאי גורר את איראן למלכודת

ישראלית, שנועדה לגרור את איראן למלחמה אזורית כוללת, בהשתתפות ארה"ב. היוזמות לשיגור כוחות ללבנון ולגולן הסורי עשויות אפוא להימשך, אולם ח'אמנהאי צפוי לבצע ניהול סיכונים מבוקר, ולא להעלותו מעבר לרמת הסיכון הגבוהה שאליה כבר גרר את איראן.פורסם בוואלה, בתאריך 10.10.2024.